

DÉLMAGYARORSZÁG

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal Szeged,
Korona-utca 15. szám
Budapesti szerkesztőség és kiadóhivatal IV.,
Városház-utca 3. szám

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN:

egész évre . K 24.— félre . . . K 12.—
negyedévre . K 6.— egy hónapra K 2.—
Egyes szám ára 10 fillér

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN

egész évre . K 28.— félre . . . K 14.—
negyedévre . K 7.— egy hónapra K 2.40
Egyes szám ára 10 fillér

TELEFON-SZÁM:

Szerkesztőség 835 Kiadóhivatal 836
Interurbán 835
Budapesti szerkesztőség telefon-száma 128—12

Tizmilliót ajánl föl

Szeged az egyetemért.

— Rendkívüli közgyűlés előtt. —

Magyar városok egyetemért való versengésébe minden crescendókat tulzengő harangszó bűg bele Szegedről, a városháza tornyából. S erre a hatalmas megszólalásra úgy érezzük, el kell némulnia minden kis törekvésnek, tétet-fejet kell hajtania minden apró érdekeknek, magába kell szállania minden hivalkodásnak. S meg kell értenie mindenkinek, hogy ez a magyar kultúra csodálatos perspektívájú fejlődése elé bűg reggeli harangszó, ez egy impozánsan megütött akkordja a magyar jövő zenéjének. Tizmillió koronát készül följárni Szeged város a harmadik egyetem céljaira és Lázár György dr-nak ezzel a hatalmas koncepcióju tervével, amelynek valóra válását bizonyosra vesszük — ezzel most már teljes a garanciák sorozata, miket Szeged, csakis Szeged nyújthat a harmadik egyetemnek fölállítására, fenntartására és fejlesztésére. S most már el kell némulnia a versengésnek, most már érvényesülnie kell annak, amit a viszonyok kiáltóan követelnek, amit minden kulturáért rajongó és a rajongást cselekvésre váltani akaró embernek eddig is világosan kellett éreznie: meg kell adni az egyetemet városunknak!

Ennek az imperativusznak tiszta tudatával állunk a harmadik egyetem ügyében összehívott ankét előestéjén s egy pillanatig sem kételkedünk azon, mi lesz az ankét eredménye. Ismerjük a viszonyokat, látjuk a helyzetet. Nem vagyunk elfogultak. Nem mi bizonyítjuk, hanem a tények, nem mi állítjuk, hanem a magyarosodás szükségse követeli, hogy a harmadik magyar egyetem olyan városban legyen, amelynek a levegője szinmagyar. Amelyben a föltóduló nemzetiségi ifjakat nem az a milió fogja körül, ha talán statisztice kisebb arányban is, amelyből épen kilépett. Nemzetiségi városba nem koncentrálhatjuk ezeket a fiatalokat, nem avathatjuk ezeket a városokat nemzetiségi törekvések valóságos erőcentrumává, gyújtópontjává. S nemcsak a magyar nyelv megtanulásáról van itt szó, hanem egy sajátos pszihikai folyamatról: lélekalkításról, lélekidomításról. Ez a magában véve imponderábilis, de kihatásaiban végtelesen sulyos, a nemzet végzetét irányító folyamat csak itt mehet végbe Szegeden. Mert a szegedi társadalmi élet, a

szegedi viszonyok ezt az átalakítást meg tudják cselekedni olyan erővel és olyan sikerrel, aminőnek századrésze sem telnék ki más városokban. Erről kulturánk története beszélhet legtöbbit. S ez a fölszívó, átalakító képességű város a délvidék minden nemzetiségével így cselekedne. Egyik szárnya tudna lenni a magyar kulturfejlődésnek, amely Budapesten hatalmas erővel, de mégis csak félszárnnyal igyekszik előbbre.

S most a tizmillió koronás garancia megadásával Szeged azt mutatja meg, hogy nemcsak ez a pszihikai, ez a lelki képessége van meg olyan mértékben, aminőben az egyik városnak sincs. Hanem hogy amikor anyagiokról van szó, amikor a hevületet, a lelkesedést, a versengést pozitívumok bemutatásával kell igazolni, akkor is minden egyéb versengők fölött áll, akkor is hors concours város. Ezerszer alkalmazták Montecucoli híres mondását a kulturális háborukra, amiket hogy meglehessen vívni, ahhoz pénz kell. Egyetemet csak gazdag város tarthat fönn, a tudomány, az értékes, a nagyszabású tudományos fejlődés hatalmas összeg pénzbe kerül. Ezt megértették a versengő városok, ajáltak is föl kisebb-nagyobb összegeket, végeredményben azonban minden más helyen jókora összegbe kerülne az államnak a harmadik egyetem. Most Szeged olyan bizonyosságot tett anyagi képességeiről és áldozatkészségéről, aminőnek ritkán akad párja a külföldön is s amely minden terhet levesz az állam vállairól. Minden ellenvetésnek el kell itt némulnia s el is fog némulni.

Viszont annál hangosabban kell megszólalnia azon való örömnünknek, hogy Szeged város polgármestere az egyetemi ankét vigiliáján ilyen lefegyverzően impozáns terv fölvetésével tett újabb tanúságot bölcsességéről és nagy koncepcióju fölfogásáról. Városunk fejlődésének és utódainknak tartozunk sulyos felelősséggel, mondja a tanácshoz intézett átíratában a polgármester és ő azt akarja, hogy ennek a felelősségnek eleget tegyen a város. Ennek a luminizus mondatnak a föl villanó fénye úgy mutatja meg nekünk Lázár György doktort, mint akinek szemei előtt minden perspektíva egy nagyszerűen fejlett magyar város képébe torkollik, s aki érzi, hogy a város vezetőinek keze nemcsak a jelen, hanem a jövő szálait is bontogatja, s a város vezetése munka, felelősség, sulyos felelősség. Hálával és elismeréssel kell tudomásul venniök a város vezetésében részeseknek ezt az ideális fölfogást és segíteniök kell a polgármestert abban, hogy Szegedet

beléhelyezze, beléágyazza a fejlődésbe. És mert ismerjük Szeged sorsának irányítóit, reméljük, hogy Lázár György indítványát a rendkívüli közgyűlés egyetlen ellenkező hang nélkül elfogadja.

Egyetlen disszonáns hang nem fogja zavarni azt a diadalmas harangbűgást, mely a városháza tornyából beszélni fog az egész országnak, s el fogja mondani, hogy az a harang nemcsak a végzet iszonyu éjszakáján szólt, hanem megszólal a magyar kultúra husvétjára is, — akkor ő hívott elsőnek a mentésre, most ő hiv elsőnek a munka forró, diadalmas napjára.

A harmadik egyetemért tudvalevőleg már minden nagyobb magyar város versenyez egymással. A törvényhatóságok sietnek határozatokat hozni, melyekben kimondják, hogy tetemes anyagi áldozatokat hoznak az egyetemért. Most különösen aktuális a harmadik egyetem kérdése. Budapesten a kultuszminisztériumban az érdekelt városok és vármegyék kiküldötteivel ankétokat tartanak és ezeknek az eredményétől függ, hogy melyik városban állítja föl a kormány a harmadik egyetemet.

Kétségtelen és ezt mindenki elismeri, — a többi érdekelteket kivéve — hogy Szegednek van legtöbb joga a harmadik egyetemhez. Népeség szerint Szeged a második városa az országnak, a Délvidék középpontjában fekszik és az egyetem fölállítására esetén a nemzetiséglakta vidékek fiatalságát ide vonzza, megmagyarosítja. De ezenkívül minden más körülmény is indokoltá teszi, hogy az egyetemet itt állítsák föl. Nagynevű államférfiak is elismerték Szegednek az egyetemhez való jogát és legutóbb Daniel Ernő báró épen a *Délmagyarország* hasábjain mondott el erről a kérdésről fontos nyilatkozatot.

Eddig csak erkölcsi szempontok szóltak Szeged mellett, most azonban már más szempont is indokoltá teszi, hogy a mi alföldi metropolisunkban állítsák föl a harmadik egyetemet. Lázár György dr, polgármester, aki Szeged minden ügyét egész erejével igyekszik előre vinni, aki hatalmas alkotó képességével, befolyásával, tudásával már annyi kérdést intézett el Szeged hasznára, kedd délutánra rendkívüli közgyűlésre hívta össze a város törvényhatóságát és ezen a közgyűlésen olyan javaslatot terjeszt be, amelynek elfogadása esetén Szeged hozza a legnagyobb áldozatot az egyetemért. A polgármester hétfőn átíratot intézett a tanácshoz. Ez az átírat, amely magában foglalja a közgyűlés elé terjesztendő javaslatot is, a következő:

Minden jel oda mutat, hogy a harmadik, esetleg negyedik egyetem fölállításának kérdése legközelebb aktuálisává válik s az ez ügy-